

บันทึก

เรื่อง การเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดมุกดาหารแทนตำแหน่งที่ว่าง

กรมการปกครองได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๓/๒๕๓๖๕ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๓๖ หรือปัญหาข้อกฎหมายมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าเนื่องจาก จังหวัดมุกดาหารมีหนังสือหรือมายังกรมการปกครองว่า ตำแหน่งสมาชิกสภาจังหวัดมุกดาหาร เขตเลือกตั้งอำเภอเมืองมุกดาหาร ซึ่งเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๓๓ ขณะนั้นประกอบด้วย เขตอำเภอเมืองมุกดาหารและกิ่งอำเภอห้วยน้ำใหญ่ ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ กิ่งอำเภอห้วยน้ำใหญ่ ได้ยกฐานะเป็นอำเภอห้วยน้ำใหญ่ และในวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๓๖ นายสุรสิทธิ์ แสนวิเศษ สมาชิกสภาจังหวัดเขตเลือกตั้งอำเภอเมืองมุกดาหาร ได้ถึงแก่กรรม เป็นเหตุให้สมาชิกสภา จังหวัดว่างลง ๑ ตำแหน่ง และจังหวัดจะต้องประกาศให้มีการเลือกตั้งภายใน ๙๐ วัน ซึ่งจังหวัด ได้ประกาศให้มีการเลือกตั้ง ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๖ กำหนดวันเลือกตั้งในวันอาทิตย์ที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๓๖ และมีระยะเวลารับสมัครระหว่างวันที่ ๑๔-๒๙ มิถุนายน ๒๕๓๖ โดยกำหนด เขตเลือกตั้งเฉพาะอำเภอเมืองไม่รวมกับอำเภอห้วยน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหารจึงหารือไปยัง กรมการปกครองว่า

๑. ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาจังหวัดมุกดาหารว่างลงดังกล่าว และจังหวัดได้ ประกาศให้เลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดเฉพาะเขตอำเภอเมืองมุกดาหารถูกต้องหรือไม่ หรือ จะต้องระบุให้เลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดรวมทั้งเขตอำเภอเมืองมุกดาหารและอำเภอห้วยน้ำใหญ่ ด้วย

๒. ตามข้อ ๑ หากจังหวัดดำเนินการไม่ถูกต้อง จังหวัดจะประกาศยกเลิกการ ประกาศให้เลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด (ส.จ.๙) เดิม และประกาศให้เลือกตั้งใหม่ภายใน ระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดดังต่อไปนี้ ได้หรือไม่

๒.๑ วันเลือกตั้ง วันอาทิตย์ที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๖

๒.๒ ระยะเวลาการรับสมัครระหว่างวันที่ ๗-๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๖

๓. ในกรณีที่มีการยกเลิกและประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับผู้ที่ได้รับ สมัคไว้แล้ว จะต้องดำเนินการอย่างไร

๔. หากไม่ดำเนินการตามข้อ ๑, ๒ หรือ ๓ จังหวัดจะให้อำเภอห้วยน้ำใหญ่ ดำเนินการประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ประกาศกำหนดที่เลือกตั้ง และประกาศแต่งตั้งเจ้า พนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งภายในวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๓๖ พร้อมกับดำเนินการ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งในเขตอำเภอห้วยน้ำใหญ่เป็นกรณีพิเศษ จะชอบหรือไม่

สำหรับปัญหาดังกล่าวกรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อหารือของจังหวัด ตามข้อ ๑ ควรจะต้องระบุเขตเลือกตั้งให้ครอบคลุมอำเภอห้วยน้ำใหญ่ด้วย แต่ไม่จำเป็นต้อง ประกาศยกเลิกประกาศเดิม และประกาศให้เลือกตั้งใหม่ตามข้อหารือของจังหวัดข้อ ๒ โดยให้

จังหวัดแจ้งให้อำเภอร่วนใหญ่ดำเนินการประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ประกาศกำหนดที่เลือกตั้ง และประกาศแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งภายในวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๓๖ พร้อมกับดำเนินการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งในเขตอำเภอร่วนใหญ่เป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ เพราะ

๑. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕ และ มาตรา ๖ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด โดยระยะเวลารับสมัครจะต้องกำหนดไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน แต่ไม่เกิน ๓๐ วัน และวันสุดท้ายของระยะเวลาสมัคร ต้องกำหนดไว้ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

๒. บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดได้กำหนดไว้ดังนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด กรณีเป็นบุตรคนต่างด้าวต้องมีคุณสมบัติทางการศึกษาตามมาตรา ๑๙ ด้วย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง

๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหารได้ประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดเขตเลือกตั้งอำเภอเมืองมุกดาหารในวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๓๖ ซึ่งเป็นวันที่ ๗๓ ของกำหนดระยะเวลา และระยะเวลารับสมัครระหว่างวันที่ ๑๔-๒๙ มิถุนายน ๒๕๓๖ รวม ๑๖ วัน

๔. เมื่อพิจารณาจากข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงในข้อ ๑-๓ แล้ว จะเห็นได้ว่า ในการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดนั้นมิได้กำหนดว่าผู้สมัครจะต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งอำเภอเมืองมุกดาหารและอำเภอร่วนใหญ่แต่อย่างใด ดังนั้น ผู้ที่มีอายุครบ ๒๕ ปี มีสัญชาติไทยโดยการเกิดไม่ว่าจะอยู่ส่วนใดของประเทศไทยก็สามารถยื่นใบสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดเขตเลือกตั้งอำเภอเมืองมุกดาหารและอำเภอร่วนใหญ่ตามประกาศจังหวัดมุกดาหารดังกล่าวได้ แม้จะกำหนดเขตเลือกตั้งเฉพาะอำเภอเมืองก็ไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิการสมัครของผู้มีสิทธิสมัครในเขตอำเภอร่วนใหญ่ และตามข้อเท็จจริงไม่มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการประกาศดังกล่าวในเขตอำเภอร่วนใหญ่ ซึ่งอาจทำให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่อำเภอร่วนใหญ่สับสนได้ ดังนั้น จึงเห็นควรให้จังหวัดดำเนินการประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ประกาศกำหนดที่เลือกตั้ง และประกาศแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งตามข้อหารือของจังหวัดข้อ ๔ และประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งในเขตอำเภอร่วนใหญ่เป็นกรณีพิเศษ

กรมการปกครองจึงหารือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริง ปรากฏว่าในกรณีทำนองเดียวกันนี้กรมการปกครองได้เคยมีหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๔/ว ๒๕๒ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๒๕ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดสั่งการให้ทุกจังหวัดถือปฏิบัติตามกรณีตำแหน่งสมาชิกสภาจังหวัดพัทลุงซึ่งว่างลงหลังจากที่อำเภอคงหารซึ่งเคย

รวมอยู่ในเขตเลือกตั้งอำเภอเมืองพัทลุงได้ยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอ การเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างดังกล่าวให้ถือว่าเป็นสมาชิกสภาจังหวัดของเขตอำเภอเมืองสงขลาและเขตอำเภอดงหาร่วมกัน ส่วนกรณีของการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างของจังหวัดมุกดาหารนี้ผู้แทนฯชี้แจงว่า หากจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายใหม่ทั้งหมดก็ยังสามารถปฏิบัติได้ทันตามระยะเวลาที่กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดกำหนด

สำหรับในปัญหาที่หารือมานี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) มีความเห็นว่า ประเด็นของปัญหาอยู่ที่ว่าในการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดแทนตำแหน่งที่ว่างในครั้งนี้จะประกาศเขตเลือกตั้งเฉพาะเขตอำนาจเมืองมุกดาหารหรือจะประกาศให้รวมถึงอำเภอห้วยใหญ่ด้วย ซึ่งในประเด็นดังกล่าวกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖ เห็นว่า การประกาศเขตเลือกตั้งเพื่อดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดแทนตำแหน่งที่ว่างเฉพาะในเขตอำเภอเมืองมุกดาหารนั้นไม่ถูกต้อง เพราะสมาชิกสภาจังหวัดที่ว่างนั้นเป็นสมาชิกสภาจังหวัดที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในเขตอำเภอเมืองมุกดาหารและในเขตกิ่งอำเภอห้วยใหญ่ซึ่งบัดนี้ก็มีฐานะเป็นอำเภอแล้ว การประกาศเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดแทนตำแหน่งที่ว่างในกรณีนี้จึงต้องประกาศให้ทั้งเขตอำเภอเมืองมุกดาหารและเขตอำเภอห้วยใหญ่เป็นเขตเลือกตั้งด้วย ดังนั้น จังหวัดมุกดาหารจึงต้องดำเนินการประกาศเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดเสียใหม่ให้ถูกต้อง และต้องดำเนินการตามขั้นตอนอื่นให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ด้วย

(ลงชื่อ) อัคราทร จุฬารัตน

(นายอัคราทร จุฬารัตน)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๓๖